

ระเบียบปฏิบัติงาน

เรื่อง ความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยา Laboratory Safety (PM-LAB-005)

แผนกพยาธิ

โรงพยาบาลอาภากรเกียรติวงศ์ ฐานทัพเรือสัตหีบ

	ตำแหน่ง	วันที่
ผู้จัดทำ น.ต. (ยศพล ยงจิรภัทรกุล)	หัวหน้าพยาธิ	1 กรกฎาคม 2567
ผู้ทบทวน น.ท.หญิง (ดารณี เจริญทวี)	หัวหน้าบริหารคุณภาพ	1 กรกฎาคม 2567
ผู้อนุมัติ พล.ร.ต. (สรรัชต์ เลิศวีระศิริกุล)	ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลอาภากรเกียรติวงศ์ฯ	1 กรกฎาคม 2567

เอกสารควบคุม

เอกสารไม่ควบคุม

แผนกพยาธิวิทยา
โรงพยาบาลอาภากรเกียรติวงศ์
ฐานทัพเรือสัตหีบ

ระเบียบปฏิบัติงาน
หัวข้อ : ความปลอดภัยใน
ห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยา
Laboratory Safety

รหัสเอกสาร : PM-LAB-005
ฉบับที่ : A แก้ไขครั้งที่ : 00
เริ่มใช้ : 22 มิ.ย. 2564
หน้าที่ : 1/3

ความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยา Laboratory Safety

- วัตถุประสงค์ :** เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ในการป้องกันอันตราย ทำให้เกิดความปลอดภัยแก่บุคคลและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยา
- ขอบเขต :** ระเบียบปฏิบัตินี้ ครอบคลุม ถึงวิธีปฏิบัติ และการป้องกันอันตรายทุกประเภท ที่อาจเกิดขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติงานทางพยาธิวิทยา และ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น กรณีที่อาจได้รับอันตรายจากการปฏิบัติงาน ยกเว้น การป้องกันอันตรายจากการติดเชื้อในห้องปฏิบัติการ (PM- LAB -006)
- ผู้ปฏิบัติ :** ผู้ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยา

1. ข้อปฏิบัติทั่วไป

- 1.1 ผู้ปฏิบัติจะต้องระมัดระวังอันตรายจากการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน
- 1.2 ผู้ปฏิบัติงานจะต้องป้องกันตนเองด้วยการปฏิบัติตามหลักปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด
- 1.3 ในขณะที่ปฏิบัติงาน จะต้องสวมเครื่องป้องกันร่างกาย เช่น เสื้อคลุม ถุงมือ หน้ากาก ฯลฯ
- 1.4 การแต่งกายจะต้องรัดกุม มีเสื้อคลุมที่ปิดมิดชิด สวมรองเท้าที่ป้องกันอันตรายจากของมีคม และจะต้องไม่ปล่อยผม หรือ ใส่เครื่องประดับที่ยาวรุงรัง โดยเฉพาะขณะทำงานกับเครื่องปั่นเหวี่ยง และการทำงานกับเปลวไฟ
- 1.5 จะต้องมีความระมัดระวังในการเครื่องไฟฟ้า และ เครื่องมือทุกชนิด อย่างถูกต้อง
- 1.6 การทำงานกับสารไวไฟ หรือ เปลวไฟ จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเรื่องเสื้อผ้า
- 1.7 ผู้ปฏิบัติงานจะต้องทราบแผนการดับเพลิง การใช้อุปกรณ์ดับเพลิง และ ทิศทางการหนีไฟเป็นอย่างดี และจะต้องมีการฝึกฝนตามแผนการดับเพลิง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 1.8 ก่อนการใช้เครื่องมือ ผู้ปฏิบัติจะต้องศึกษา วิธีการใช้เครื่องมือและ อันตรายของเครื่องมือตามที่ระบุไว้ในคู่มือการใช้เครื่องมือแต่ละเครื่องเป็นอย่างดี
- 1.9 ห้องปฏิบัติการจะต้องมีการตรวจติดตามระบบความปลอดภัยและประเมินความปลอดภัย ตามมาตรฐานความปลอดภัย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง กรณีที่ผลการประเมินความปลอดภัยไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความปลอดภัย
- 1.10 ห้องปฏิบัติการควรจัดเตรียมคู่มือและอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น กรณีที่เกิดอุบัติเหตุขึ้น

2. ข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายจากกระแสไฟฟ้า

- 2.1 การใช้เครื่องไฟฟ้าทุกชนิด จะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้เครื่อง อย่างเคร่งครัด
- 2.2 สายไฟฟ้าทุกเส้นต้องอยู่ในสภาพดีและปลอดภัย จะต้องมีการตรวจสอบระบบไฟฟ้าเป็นประจำอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และ จะต้องมีการบันทึกผลการตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า และเครื่องมือทุกเครื่อง จะต้องต่อสายดิน
- 2.3 หลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า ที่ใช้กระแสไฟฟ้าที่มาจากปลั๊กเดียวกัน
- 2.4 หลีกเลี่ยงการใช้ Fuse เกินกว่าขนาดที่เครื่องระบุ
- 2.5 การตรวจสอบภายในของเครื่องไฟฟ้า จะต้องถอดปลั๊กก่อนทุกครั้ง

แผนกพยาธิ
โรงพยาบาลอาภากรเกียรติวงศ์
ฐานทัพเรือสัตหีบ

ระเบียบปฏิบัติงาน
หัวข้อ : ความปลอดภัยใน
ห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยา
Laboratory Safety

รหัสเอกสาร : PM-LAB-005
ฉบับที่ : A แก้ไขครั้งที่ : 00
เริ่มใช้ : 22 มิ.ย. 2564
หน้าที่ : 2/3

- 2.6. ห้ามแตะต้องอุปกรณ์ ขณะที่มีมือเปียก หรือ กำลังสัมผัสอยู่ในน้ำ
- 2.7. หลีกเลี่ยงการใช้โลหะ กับ อุปกรณ์ไฟฟ้า ขณะที่ยังมีกระแสไฟอยู่
- 2.8. ระวังอย่าให้มีสารละลาย หรือน้ำ หลงไปที่อุปกรณ์ไฟฟ้า
- 2.9. ห้ามใช้มือดึงผู้ที่กำลังถูกไฟฟ้าดูด ให้ใช้ผ้าหรือเชือกแห้ง ดึงออก
- 2.10. อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด ควรปิดสวิตช์ เมื่อเลิกทำงาน
- 2.11. ผู้ปฏิบัติงานจะต้องทราบตำแหน่ง แผงควบคุมวงจร และจุดควบคุมไฟฟ้าของห้องปฏิบัติการ เพื่อจะได้ทำการตัดวงจรไฟฟ้า ในทันทีที่เกิดไฟฟ้าลัดวงจร

3. ข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายจากอัคคีภัย

- 3.1 จัดเก็บสารไวไฟไว้จำนวนพอใช้ ณ จุดปฏิบัติงาน ส่วนสำรอง ให้เก็บไว้ในที่ปลอดภัยเฉพาะซึ่งเป็นห้องที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก
- 3.2 จะต้องแยกเก็บสารไวไฟจากสารเคมีชนิดอื่นๆ โดยเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ห่างจากเปลวไฟ (Direct Flame) และมีการระบายอากาศดี
- 3.3 ติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงชนิด CO₂ และ Halon ไว้ในห้องปฏิบัติการอย่างละ 1 ชุด
- 3.4 ตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิง ให้พร้อมใช้งานทุก เดือน และบันทึกผลการตรวจสอบ
- 3.5 ตรวจสอบสัญญาณอัคคีภัย และ ทิศทางน้ำไหล เป็นประจำ
- 3.6 มีการฝึกซ้อมเจ้าหน้าที่ทุกคน ให้สามารถใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้อย่างดี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 3.7 กำหนดแผนปฏิบัติ เมื่อเกิดอัคคีภัย และ ทิศทางการหนีไฟให้ชัดเจน เจ้าหน้าที่ทุกคนจะต้องทราบแผน ฯ และสามารถปฏิบัติตามแผนนี้ได้เป็นอย่างดี โดยใช้แนวทางการปฏิบัติตามแผนป้องกันอัคคีภัยของ รพ. ฯ

4. วิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายจากการใช้เครื่องมือ

- 4.1 จะต้องศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือให้เข้าใจก่อนทุกครั้ง
- 4.2 การใช้เครื่องมือ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้เครื่อง
- 4.3 จะต้องมีการตรวจสอบประสิทธิภาพ เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ และให้มีการบันทึกการตรวจสอบการบำรุงรักษาเครื่องมือ
- 4.4 จัดทำแผนการบำรุงรักษาเครื่องมือเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอ
- 4.5 เครื่องมือที่ชำรุด หรือ กำลังอยู่ในระหว่างการซ่อมทำ จะต้องระบุสถานภาพของเครื่องมือไว้ อย่างชัดเจน
- 4.6 เครื่องมือที่ทำงานโดยการปั่นเหวี่ยง จะต้องปิดฝาทุกครั้ง และต้องรอให้เครื่องหยุดก่อน จึงทำการเปิดฝาเครื่องได้
- 4.7 ในกรณีที่มีการแตกกระจายของหลอดปั่นสิ่งส่งตรวจในเครื่องปั่นเหวี่ยง (Centrifuge) จะต้องทำความสะอาดภายในเครื่องปั่นด้วย 70 % Alcohol ทันที

แผนกพยาธิ โรงพยาบาลอาภากรเกียรติวงศ์ ฐานทัพเรือสัตหีบ	ระเบียบปฏิบัติงาน หัวข้อ : ความปลอดภัยใน ห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยา Laboratory Safety	รหัสเอกสาร : PM-LAB-005 ฉบับที่ : A แก้ไขครั้งที่ : 00 เริ่มใช้ : 22 มิ.ย. 2564 หน้าที่ : 3/3

5. วิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายจากการใช้เครื่องแก้ว

- 5.1 จะต้องเลือกใช้เครื่องแก้วที่อยู่ในสภาพดี ไม่มีรอยร้าว การแตกหัก
- 5.2 จะต้องสัมผัสเครื่องแก้วด้วยความระมัดระวัง เพราะแตกหักง่าย จะทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้สัมผัสได้
- 5.3 หลอดแก้ว (Test tube) ที่นำมาใช้ในเครื่องปั่นเหวี่ยงจะต้องทำให้สมดุลก่อน จึงจะทำการ ปั่นเหวี่ยงได้
- 5.4 ถ้าเป็นไปได้ ควรเลือกใช้ภาชนะที่ทำด้วยพลาสติก แทน ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว
- 5.5 หลีกเลียงการเปิดจุดขวดที่ปิดแน่นด้วยมือเปล่า ให้สวมถุงมือผ้า ก่อนการบิดจุดขวดผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องปั่นเหวี่ยง จะต้องแต่งกายรัดกุม มีการรวบผม และ ห้ามใส่เครื่องประดับรูปร่าง
- 5.6 ห้ามใช้มือเปล่าเก็บเศษแก้วแตก ให้สวมถุงมือก่อนการเก็บ หรือใช้ไม้กวาด ๆ เศษแก้วใส่ที่ตักขยะ และ นำไปทิ้งในกล่องหรือถุงกระดาษที่มีความหนาเพียงพอ

6. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

6.1 เมื่อได้รับอุบัติเหตุจากสารเคมี

- 6.1.1 ผิวหนังสัมผัสกับกรด ให้ล้างออกด้วยน้ำสะอาด นาน 5 นาที และ ล้างด้วยสบู่หลายครั้ง แล้วทาผิวหนังด้วย Sodium Bicarbonate
- 6.1.2 ดวงตาสัมผัสกับกรดและด่าง ให้ล้างออกด้วยน้ำสะอาดหลายหลายครั้ง นานประมาณ 5 นาที ถ้ามีการระคายเคือง ให้รีบพบจักษุแพทย์ทันที
- 6.1.3 ผิวหนังสัมผัสกับด่าง ให้ล้างด้วย 2 % Acetic acid แล้วจึงล้างด้วยน้ำสะอาดนาน 5 นาที และล้างด้วยสบู่หลายหลายครั้ง
- 6.1.4 ผิวหนังสัมผัสกับสารเคมีจำนวนมาก ให้เจือจางสารเคมีด้วยการ อาบน้ำชำระร่างกายทันที

6.2 เมื่อได้รับอันตรายจากของมีคม

ให้รีบล้างออกด้วยน้ำสะอาดหลายหลายครั้ง แล้วทาด้วย Tincture Iodine ทันที หากมีแผลเรื้อรัง ให้รีบปรึกษาแพทย์ทันที

เอกสารอ้างอิง

1. สุวัฒน์ มั่นสวัสดิ์ “ ความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ “ คู่มือการตรวจทางเคมีคลินิก กองมาตรฐานชั้นสูงตรสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2528
2. Hyde TA Lynch ‘ s Medical Laboratory technology WB , Saunders, Philadelphia ,1983
3. Walters , Estridge , Reynolds . Basic Medical Laboratory Techniques . Third Edition Delmar Publishers, New York , 1996
4. ความปลอดภัยทางห้องปฏิบัติการ คณิ อุ่นจิตติ พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2550 ISBN 978-974-04-0790-4

